

УДК 347.77.01

Крушельницький Р. - ст. гр. БМс-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н., ст. викл. Малюта Л.Я.

Інтелектуальна власність – це результат інтелектуальної, творчої діяльності однієї людини або кількох осіб. Об'єкти інтелектуальної власності є визначені законодавчо, а права користування ними підлягають державному захисту.

Законодавство, яке визначає права на інтелектуальну власність, базується на праві кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності, які, будучи благом не матеріальним, зберігаються за його творцями і можуть використовуватися іншими особами лише за узгодженням з ними, крім випадків, визначених законодавством.

Після здобуття незалежності в 1991р., Україна отримала лише окремі фрагменти системи охорони інтелектуальної власності колишнього СРСР, які, до того ж, потребували докорінної перебудови відповідно до принципів ринкової економіки та стратегії входження країни до світового економічного простору. Розглянемо основні етапи становлення та державного регулювання інтелектуальної власності.

Перший етап (1991-1994 рр.) – становлення системи захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Найхарактерніші риси: підтвердження участі України в міжнародних угодах з питань захисту прав інтелектуальної власності; внесення положень про охорону інтелектуальної власності до існуючих законів, що регулювали окремі сфери соціально-економічної діяльності; прийняття низки нормативних документів, що захищають економічні інтереси творчих працівників; створення в 1992 р. на базі Українського республіканського агентства з авторських і суміжних прав Державного агентства з авторських і суміжних прав.

Другий етап (1995-1999 рр.) – становлення системи захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Цей етап характеризувався: помітним розширенням міжнародно-правової основи охорони інтелектуальної власності в країні; закріпленням у 1996 р. в Конституції України гарантій захисту інтелектуальної власності; запровадженням порядку державної реєстрації прав автора на твори науки, літератури та мистецтва; завершенням створення та офіційним відкриттям 22 жовтня 1999 р. відомчої патентної бібліотеки Державного патентного відомства України.

Третій етап – розпочався у 2000 р. і триває дотепер. Відбувається становлення Державної системи захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Характерними особливостями третього етапу є наступні: посилення комплексного підходу до вдосконалення охорони інтелектуальної власності; інтенсифікація участі України в системі міжнародних конвенцій і договорів з інтелектуальної власності; ратифікація міжнародних договорів Всесвітньої організації інтелектуальної власності про використання фонограм та авторських прав.

Отже, актуальність дослідження питань захисту прав інтелектуальної власності полягає в тому, що економічне відродження України, орієнтація на розвиток ринкових відносин, перспективи входження до Світового Співтовариства потребують чітко визначених перспектив розвитку та вдосконалення суспільних відносин у сфері створення та використання продуктів творчості й інтелекту людини, захисту її прав та інтересів.